

International Journal of **Kannada** Research

www.kannadajournal.com

ISSN: 2454-5813

IJKR 2018; 4(4): 144-146

© 2018 IJKR

www.kannadajournal.com

Received: 28-08-2018

Accepted: 29-09-2018

ಸಿ.ಎ.ರಮೇಶ್

Associate Professor
(Kannada Language) Kannada
Government College for Women,
Karnataka, India

ಚುಟುಕು, ಹನಿಗವಿತೆಗಳಲ್ಲಿ ಸೃಜನಶೀಲತ್ವ

ಸಿ.ಎ.ರಮೇಶ್

ಒಂದು ಚುಟುಕು ನೆನಪಾಗಿದೆ....

ಸರ್ಕಾರಿ ಕಛೇರಿಗಳಲ್ಲಿ 1.30 ಯಿಂದ 2.30 ರವರೆಗೆ

‘ಲಂಚ್’ ಅವರ್ ಮಿಕ್ಕಿದ್ದೆಲ್ಲಾ

‘ಲಂಚ್’ ಅವರ್ಸ್!

ಮೇಲು ನೋಟಕ್ಕೆ ಅಣಕವೆಂದು ತೋರಿದರೂ, ಇದರ ಉದ್ದೇಶ ಲಂಚದ ಪರಮಾವಧಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಎಚ್ಚರಿಸುವುದು.

ಡುಂಡಿರಾಜ್‌ರ ತುಂತುರು ಹನಿ ಹೀಗಿದೆ:

ನೀ ನುಡಿದರೆ

ಮುತ್ತಿನ ಹಾರದಂತೆ

ಆದರೂ ಗೆಳೆಯ

ತುಸು ಎಚ್ಚರ ವಹಿಸು

ಎಂಜಲು ಹಾರದಂತೆ!

ಇದರ ಆಶಯ, ನಮ್ಮಿಂದ ಮುಗುಳ್ಳಗೆ ಮೂಡಿಸಿ ಸಾರ್ಥಕಗೊಳ್ಳುವುದಷ್ಟೆ.

ಒಂದು ಪ್ರೇಮ ಪತ್ರ ಅದರ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಬರೆದಿದೆ.

ತುಟಿ ಮುಚ್ಚಿರ ನಗು

ತುಟಿ ಬಿಚ್ಚಿರ ನಗು

ನೀ ಹ್ಯಾಂಗರ ನಗು

ನಗು ಮುಂದ

ಮನಸ್ ಬಿಚ್ಚಿ ನಗು

ಈ ಚುಟುಕಾದ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಂಡ ಪ್ರೀತಿ, ಹುದುಗಿರುವ ಭಾವ ಎಷ್ಟು ಆತ್ಮೀಯ!

ಭಿಕ್ಷಾವರ್ತಿಮಠ್‌ರ ಒಂದು ಶಾಯಿರಿ ಹೀಗಿದೆ:

ಸಾವು ಅನ್ನೋದು ನನ್ನ

ಹಡದ ತಾಯಿ

ಹ್ಯಾಂಗ ದೂರ ಇಡೋದು? ಬದುಕು ಅನ್ನೋದು

ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಹೆಂಡತಿ

ಹ್ಯಾಂಗ ಬಿಟ್ಟರೋದು?

ಸಾವು ಮತ್ತು ಜೀವನ ಇವು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ವಿರುದ್ಧವಾದರೂ ಪೂರಕವೂ ಹೌದು.

ಸಾಮರಸ್ಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳುವ ಇದರ ಅರ್ಥವ್ಯಾಪ್ತಿ ದೊಡ್ಡದು.

Correspondence

ಸಿ.ಎ.ರಮೇಶ್,

Associate Professor
(Kannada Language) Kannada
Government College for Women,
Karnataka, India

ಬದುಕಿನ ಹಲವು ಮುಖಗಳಿಗೆ ಸ್ವಂದಿಸುವ, ಈ ಮೇಲಿನ ಹನಿಗವನಗಳನ್ನು ಓದಿದಾಗ ಉಂಟುಮಾಡುವ ಖುಷಿ, ಅವು ಹುಟ್ಟಿಸುವ ಹೊಸತನ ಹಾಗೂ ಲವಲವಿಕೆ, ಜನಪ್ರಿಯತೆಯ ಒಂದು ಮುಖವಾದರೆ; ಇನ್ನೊಂದು ಮುಖ ಅವು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಆಕ್ಷೇಪಣೆ, ಟೀಕೆ.

‘ಚುಟುಕು ಅಂದ್ರೆ ಬರೀ ಪ್ರಾಸ, ವ್ಯರ್ಥ ಕಸರತ್ತು’ ಎಂಬುದು ಬಹುಮುಖ್ಯವಾದ ಟೀಕೆ. ಅದು ನಿಜ. ಪ್ರಾಸಕ್ಕೆ ದಾಸರಾಗಿ ಭಾವಕ್ಕೆ ಸಾವು ತಂದವರು ಬಹಳಷ್ಟು ಜನ. ಆದರೆ ಎಲ್ಲಾ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲೂ ಅಲ್ಲ. ಪ್ರಾಸ ಕಾವ್ಯದ ಬಹುಮುಖ್ಯ ಅಂಗ. ಪ್ರಾಸ ಬಹಳ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ.

ಉದಾ:

ನಾವ್ ಬಸ್ ಮೇಲೆ ಹೋದ್ರೆ ಪ್ರಯಾಣ ಆಗುತ್ತೆ
ಬಸ್ ನಮ್ ಮೇಲೆ ಹೋದ್ರೆ ಪ್ರಾಣ ಹೋಗುತ್ತೆ
ಗಂಡ ಸತ್ತ ಹೆಂಡ್ತಿ ವಿಧವೆ ಆಗ್ತಾಕೆ
ಹೆಂಡ್ತಿ ಸತ್ತ ಗಂಡ ಮದುವೆ ಆಗ್ತಾನೆ!
ಇದು ವ್ಯತ್ಯಾಸ!

ವಿಧವೆ ಪದಕ್ಕೆ ‘ಮದುವೆ’ ಅನ್ನುವ ಪ್ರಾಸ ಹೊಳೆದದ್ದೆ, ಅರ್ಥ ಸ್ಪೋಟಿಸಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಬೆಚ್ಚಿಬೀಳಿಸುತ್ತೆ. ಎಷ್ಟು ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಹೆಣ್ಣಿಗೂ ಗಂಡಿಗೂ!? ಎಲ್ಲಿದೆ ಸಮಾನತೆ!? ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಮುತ್ತಿ ಚಿಂತನೆಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿಸುತ್ತೆ. ಇದು ನಿಜವಾದ ಕಾವ್ಯ. ಒಂದು ಲೇಖನ ಒಂದು ಭಾಷಣ ಉಂಟುಮಾಡದ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು, ಒಂದು ಅನಿರೀಕ್ಷಿತ ಪ್ರಾಸ ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ. ಈ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ‘ಮದುವೆ’ ಅನ್ನುವ ಪದಕ್ಕಿದ್ದ ಅಥವಾ ಇರುವ ಅರ್ಥಸಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡ ರೀತಿ ಸೃಜನಶೀಲವಾದುದು.

ಪ್ರಾಸವನ್ನು ಕುರಿತು ಕೊನೆಯ ಮಾತು: ‘ಶಿಶುಪ್ರಾಸ’ಗಳ ತರಹದ ಹನಿಗವನ, ಚುಟುಕುಗಳ ಉದ್ದೇಶ ರಂಜಿಸುವುದು. ಆದರೆ ಅವುಗಳ ಪರಿಣಾಮ ಕ್ಷಣಿಕವಾದದ್ದು. ಆದರೂ ವ್ಯರ್ಥವಂತು ಅಲ್ಲ.

ಕಾದಿರುವಳು ಶಬರಿ
ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಡಬರಿ
ಅದರಲ್ಲಿಷ್ಟು ಕೊಬರಿ

ಕಾಡಿಯೋ ಬೇಡಿಯೋ
ಸಾಲವನ್ನು ಮಾಡಿಯೋ
ಕೊಂಡುಕೊಂಡೆ ರೇಡಿಯೋ

ಅಮ್ಮ ನೋಡೆ ಕಣ್ಣಿಟ್ಟು
ನಮ್ಮ ಶಾಲೆಯ ಉಪ್ಪಿಟ್ಟು
ಮೇಷ್ಟರಿಗೆಲ್ಲಾ ಅಷ್ಟಷ್ಟು
ನಮಗ್ ಮಾತ್ರ ಇಷ್ಟೇ ಇಷ್ಟು!

ಇನ್ನೊಂದು ಟೀಕೆ: ‘ಇದು ಕೇವಲ ಶಬ್ದ ಚಮತ್ಕಾರ, ಇಲ್ಲಿನ ಭಾಷೆ ತೀರಾ ಸಲೀಸು’ ಎಂಬುದು.

(ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದ ‘ಲಂಚ್ ಅವರ್-ಲಂಚ್ ಅವರ್ಸ್’ ಮತ್ತು ‘ನೀ ನುಡಿದರೆ... ಕವಿತೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು!)
ಹೊಸ ಅರ್ಥದ ಸಾಧ್ಯತೆಗಾಗಿ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಶೋಧಿಸುವ, ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಮುರಿದು ಕಟ್ಟುವ ರೀತಿ ಮೇಲ್ನೋಟಕ್ಕೆ ಶಬ್ದಚಮತ್ಕಾರವಾಗಿ ತೋರಬಹುದು. ಆದರೆ ಸತ್ಯದ ಇನ್ನೊಂದು ಮುಖವನ್ನು ನಾವು ಕಡೆಗಣಿಸುವಂತಿಲ್ಲ.

ಕನ್ನಡಕೆ ಹೋರಾಡು ಕನ್ನಡದ ಕಂದ
ಕನ್ನಡವ ಕಾಪಾಡು ‘ಕನ್ನಡಿಗರಿಂದ’!

‘ನನ್ನ ಆನಂದ’ದ ಬದಲಿಗೆ ಕನಿ ಮಾರಾಡಲಾದ ‘ಕನ್ನಡಿಗರಿಂದ’ ಎಂಬುದು, ತೋರುವ ಕಟುವಾಸ್ತವತೆಯನ್ನು ಬರೀ ಚಮತ್ಕಾರ ಎನ್ನುವುದು ಸರಿಯೆ?

ಕಪಿಲವಸ್ತುವಿನ ರಾಜ ಶುದ್ಧೋದನ
ಅವನ ಮಗ ರಾತ್ರೋರಾತ್ರಿ ಎದ್ದೋದನ
ಹೆಂಡ್ತಿ ಮಕ್ಕು ರಾಜ್ಯ ಎಲ್ಲಾ ಬಿಟ್ಟು ಪರಾರಿ
ನಿದ್ದೆ ಬಂದವರಿಗೆ ಇದೇ ಸರಿಯಾದ ದಾರಿ

(ಮತ್ತೆ) ಹಿಂತಿರುಗಿ ಬಂದಾಗ ಪೂರ್ತಿ ಬದಲಾಯಿಸಿದ್ದ
ಸಿದ್ಧಾರ್ಥ ಹೋಗಿ ಆಗಿದ್ದ ಬುದ್ಧ!

(ವೈಎನ್‌ಕೆ)

ಮೇಲಿನ ಪದಗಳಲ್ಲಿ ಅವಿಶಿರುವ ವಿನೋದ, ಶಬ್ದಚಮತ್ಕಾರವಲ್ಲ; ವಿಷಾದ ಮಿಶ್ರಿತ ಬದುಕಿನ ಅರಿವನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡುವುದು.

ನಿಮ್ಮ ಓಟು ಯಾರಿಗೆ? ನಮ್ಮ ಓಟು
ಸಮಾನತೆಗೆ, ಯುವ ನಾಯಕರಿಗೆ
ನಿಮ್ಮ ಓಟು ಯಾರಿಗೆ? ನಮ್ಮ ಓಟು
ಸ-ಮಾನ ತೆಗೆಯುವ.. ನಾಯಕರಿಗೆ!

ಹೀಗೆ ತನಗೆ ಬೇಕಾದ ಅರ್ಥಕ್ಕಾಗಿ ಭಾಷೆಯನ್ನು ದುಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ನಿಜವಾದ ಸೃಜನಶೀಲತೆಯನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಪರಿಚಿತ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪದಗಳೂ ಇದಕ್ಕೆ ಹೊರತಲ್ಲ; ಅವುಗಳನ್ನು ಹಿಂಡಿ ಅರ್ಥ ಪಡೆಯುವ ತಂತ್ರ ಕುತೂಹಲಕಾರಿ.

ಲೈ
ಮರಿ ಶಾಲೆಯ ಪುಟ್ಟಮಕ್ಕಳು
ಹಾಳೆಯಲ್ಲಿ ಇಡುತ್ತಾರೆ
ನವಿಲುಗರಿ
ಹಾಕುತ್ತದೆ ಮರಿ ಎಂದು...

ಕಲ್ಲು ಸಕ್ಕರೆ ಕೊಳ್ಳಿರೋ ಎಂಬ ದಾಸರ ನುಡಿ
ಭಾಷಣ ಕೇಳಿ ಬೋರಾದ ಸಭಿಕರಿಗೆ
‘ಕಲ್ಲು ‘ಸಿಕ್ಕರೆ’ ಕೊಳ್ಳಿರೋ’ ಎಂದು ಕಿರಳಿಸಬಹುದು.

ವೈಎನ್‌ಕೆ ಮಸ್ತಕದ ಟೈಟಲ್ ಗಮನಿಸಿ: ‘ಪದ್ಯ ಇಷ್ಟು ಲೈಟ್ ಆದ್ರೆ ಹೇಗೆ ಸ್ವಾಮಿ?’
ಇಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಕಾಣುವ ‘ತುಂಟತನ’ದಲ್ಲೂ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಹುಡುಕುವ ತೀವ್ರತೆ ಇದೆ.

ಕವಿತೆ
ನೀನೇಕೆ
ಪದಗಳಲ್ಲಿ
ಅವಿತೆ!?

ಮತ್ತೊಂದು ಗಂಭೀರವಾದ ಆರೋಪವೆಂದರೆ ‘ಇದು ಕಾವ್ಯವೇ ಅಲ್ಲ, ಕಾವ್ಯದ ಅನುಭವ, ತನ್ಮಯತೆಗಳು ಹನಿಗವನಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ’ ಎನ್ನುವುದು. ಇದೆಷ್ಟು ನಿಜ?

ನನ್ನ ಮುಂದೊಬ್ಬಳು ಹೆಣ್ಣು

ಅವಳ ಬೆನ್ನಿಗೆ ಕಣ್ಣಿಲ್ಲ
ನನ್ನ ಹಿಂದೊಬ್ಬಳು ಹೆಣ್ಣು
ನನ್ನ ಬೆನ್ನಿಗೂ ಕಣ್ಣಿಲ್ಲ!

ಇಲ್ಲಿನ 'ದುರಂತ'ದ ಅನುಭವ ಓದುಗರ ಹೃದಯವನ್ನು
ಮಿಡಿಯುವುದಿಲ್ಲವೆ?

ಎಷ್ಟು ಹತ್ತ ಇದ್ದು
ಎಷ್ಟು ದೂರಾಗಿ ಹೋದಿ!
ಹೋಗೋದ ಹೋದಿ
ಚಲೋನ ಮಾಡಿ ಹೋದಿ
ದೂರಿದ್ದ ಸುಡುಗಾಡಾನ
ಅದೆಷ್ಟು ಹತ್ತ ಮಾಡಿ ಹೋದಿ!!

ಇಲ್ಲಿ ನೋಖಿನ ಮಾತೂ ಸುಂದರ ಅನುಭವವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಡುವಲ್ಲಿ
ಸಫಲವಾಗಿದೆ.

ಅಂತಹುದೇ ಇನ್ನೊಂದು:

ಸಮುದ್ರ ಹ್ಯಾಂಗಾತೂಂತ
ನನಗೀಗ ಗೊತ್ತಾತು
ಪ್ರೀತಿ ಮಾಡಿದೋರ ಕಣ್ಣೀರು
ಹರಿದೂ ಹರಿದೂ
ಸಮುದ್ರ ಆತು
ಅದಕ ಆ ನೀರು ಉಪ್ಪಾತು!!

ಇಲ್ಲಿನ ನಿರೂಪಣೆಯ ನೋಡಿ! ಎಷ್ಟು ಮುಗ್ಧವಾಗಿದೆ.

ನೆನಪುಗಳಿಂದ ಬಹಳ
ದೂರ ಸಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದೆ
ಒಮ್ಮೆ ಹಿಂತಿರುಗಿ ನೋಡುವ ಎನಿಸಿ
ನಿಂತೆ
ಮತ್ತೆ ಮುಂದೇನು ಕಾಣಲೇ ಇಲ್ಲ!

ಕಾವ್ಯದ ಅನುಭವ, ತನ್ಮಯತೆಗಳ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ನನ್ನ ಉತ್ತರ ಇಷ್ಟೇ; ಯಾವುದನ್ನು
ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕಾವ್ಯ, ಗಂಭೀರ ಕಾವ್ಯ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತೇವೆಯೋ ಅವು ಗರಿಷ್ಠ
ಜನರನ್ನು ತಲುಪುವಲ್ಲಿ ವಿಫಲವಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲ ವರ್ಗದ ಜನರನ್ನು
ತಲುಪುವಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾದ ಹನಿಗವನಗಳು ಕಾವ್ಯವಲ್ಲ ಎಂಬ ಟೀಕೆಗೆ
ಒಳಗಾಗಿದೆ. ರೂಪ ಹಾಗೂ ವಸ್ತುವಿನ ಮಿತಿಗಳನ್ನು ಮೀರಿ
ಬೆಳೆಯಬಹುದಾದ ಸಾಧ್ಯತೆಯಿರುವ ಹನಿಗವನಗಳು ಯಾವುದೇ ಸಾಹಿತ್ಯ
ಪ್ರಕಾರಗಳಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆಯೇನಲ್ಲ.

ಕಾವ್ಯದ ಅನಿವಾರ್ಯತೆ ಎಲ್ಲಾ ಕಾಲಕ್ಕೂ ಇರುವುದರಿಂದ ಹನಿಗವನಗಳು
'ಕಾವ್ಯದ ಕೈ ಕುಲುಕುವಷ್ಟು' ಎತ್ತರಕ್ಕೆ ಬೆಳೆದಿದೆ ಎಂದಷ್ಟೇ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ
ಹೇಳಬಹುದೆನಿಸುತ್ತೆ.